

PROVINCIALE DRENTSCHE en ASSER COURANT

WOENSDAG 29 APRIL 1891

-vervolg van blad 1891h

Spreker acht het noodzakelijk, dat de liberalen bewijzen de in het manifest neergelegde beginselen niet slechts te *huldigen*, maar ook in praktijk te willen brengen ook.

In de eerste plaats dient de kiesbevoegdheid (spreker kwam hierop later terug) geregeld, terwijl hervorming van het belastingwezen zich mede op den voorgrond dringt. Allereerst dient voorzien in den financiëleen nood der gemeenten. Eene progressieve directe rijksbelasting moet worden ingevoerd; de mutatierechten (overgangsrechten bij den verkoop van vast goed) enz. enz. moeten verlaagd of afgeschaft, omdat ze, evenals alle indirecte belastingen en accijnsen, den zwaarsten druk juist leggen op de schouders der zwaksten. De patentbelasting, zooals die thans bestaat, is onverdedigbaar; misschien zal ze, omgewerkt in een bedrijfsbelasting (heffing op de *inkomsten* uit een bedrijf) naast eene belasting van het roerend kapitaal kunnen dienen om eene waarschijnlijk moeilijker te verkrijgen algemeene inkomstenbelasting voorshands onnoodig te maken. Spreker is overigens van oordeel, dat men van de verbeteringen moet nemen wat men krijgen kan; dikwijls hebben de liberalen liefde getoond voor her onbereikbare en gingen ze voorbij wat ze konden verwerven. De lijdensgeschiedenis van de wetsvoorstellen ter invoering eener klassenbelasting, eener effectenbelasting enz, bewijst, hoe men meende maar liever met *niets* naar huis te moeten gaan, omdat nu juist voor het grijpen lag, wat ieder voor zich het wenschelijkst vond. Hervorming intusschen is dringend noodig; aan den ongelijken druk moet een einde komen.

Wat de aanhangige legerwet betreft, spreker vreest hare verwerping; vele leden der Tweede Kamer hebben weder hunne eigen inzichten, waarvan geene afwijking mogelijk schijnt. Persoonlijke dienstplicht wordt door den heer v. G. ten zeerste gewenscht.

Bij de paragraaf, die in het manifest der L. U. het arbeiders vraagstuk bespreekt, treft het den heer v. G., dat achteraan is geplaatst wat wel in de eerste plaats genoemd moest worden: n.l. de *leerplicht*. Spreker is daarvan beslist voorstander en acht de bezwaren, aan de invoering verbonden, niet zoo groot, dat het welzijn van een goed deel der natie er aan geofferd mag worden.

Een regeling van het arbeidersvraagstuk dient hoog noodig aan de orde gesteld; de enquête bracht dingen aan het licht, die eene rilling over het land deed gaan; fabrieken, die winst behalen van 20 pct., eischen van den arbeider eenen werkdag van 18 uren en meer. Het lot der minbedeelden mag niet afhangen van de willekeur der gegoeden; de wetgeving moet er het hare toe doen om den arbeider een menschwaardig bestaan te verschaffen.

Breedvoerig besprak mr. v. G. ten slotte de regeling der kiesbevoegdheid. Reeds sedert jaren een warm strijder voor algemeen kiesrecht, wenscht hij het *terstond* voor zoover mogelijk uitgestrekt. (De beperkingen, in de grondwet gemaakt, zijn gelukkig zeer elastiek.) Vele *gewenschte* verbeteringen acht mr. v. G. alleen dan te verkrijgen, zoo ook de lagere klassen aan de stembus haren invloed kan doen gelden.

Van de gelegenheid tot debat werd geen, van die tot het verkrijgen van nadere inlichtingen wel gebruik gemaakt.

Het vrij talrijk publiek toonde herhaaldelijk door luid applaus zijne instemming met de gevoelens van den spreker, die met de meeste aandacht werd gevolgd.

PROVINCIALE DRENTSCHE en ASSER COURANT

DONDERDAG 30 APRIL 1891

Smilde, 28 April. Een drukke jaarmarkt was het heden niet. De aanvoer van vee was niet groot en de prijzen laag, vooral voor varkens en biggen. Deze laatste brachten, voor zeer puike exemplaren zelfs, niet meer op dan 30 à 35 cents per week.

Wegens de gedwongen afwezigheid van spellen de kermispret zeer beperkt. De "mallemolen" was natuurlijk present en draaide er lustig op lost. De jeugd van 5 tot 25 jaar – misschien is de grens de grens te nauw – beklom ijverig paard of bak. Tot laat in den avond werd kermis gehouden. Van ongeregeldheden hoorden we niet.